

УДК 72.012.8:72.054:371.314.6(045)

Новік А.В.,
асистент,

Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ФОРМУВАННЯ ДИЗАЙНУ ІНТЕР'ЄРІВ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ З ПРОЕКТНИМ МЕТОДОМ НАВЧАННЯ

Анотація: охарактеризовані особливості взаємодії інтер'єрного середовища і навчально-виховного процесу у школі з проектним методом навчання, виокремлені особливості планувальної структури, функціональної організації, колірної вирішення шкільних приміщень, які рекомендується застосовувати в дизайні інтер'єру школи.

Ключові слова: освітній процес, освітнє середовище, метод проектів, дизайн інтер'єрів

Постановка проблеми. Формування дизайну інтер'єрів школи, в якій метод проектів застосовується як складова навчального процесу поряд з класно-урочною системою, є складним завданням. Необхідно створити просторово-предметне середовище, яке, з одного боку, повинне відбивати гнучкість педагогічних технологій, сприяти розвитку творчого і критичного мислення школярів, а з другого, формувати інтелектуальні і моральні якості особистості, вміння вчитися, працювати, доводити справу до завершення, отримувати результат. Таким чином наявні певні протиріччя, вирішення яких визначають головну особливість формування дизайну інтер'єру навчального закладу з проектним методом навчання – сполучення ділового, офісного та ігрового підходів для створення творчої атмосфери, яка максимально сприяє досягненню найбільш ефективних результатів – навчальних та особистісних.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Існує велика кількість наукових праць і статей, присвячених окремим питанням створення предметно-просторового середовища навчальних закладів в сучасну епоху інформаційних технологій, в яких розглядається взаємовплив сучасних методів навчання та інформаційно-предметного середовища школи. Але формування дизайну інтер'єрів школи, в якій використовують проектний метод навчання, як

цілісного предметно-просторового комплексу, пов'язаного з особливостями навчально-виховного процесу або не розглядалися взагалі, або розглядалися недостатньо.

Формулювання цілей статті. На основі аналізу взаємодії предметно-просторового середовища і навчально-виховного процесу визначити особливості формування дизайну інтер'єрів закладу освіти з проектним методом навчання.

Основна частина. На основі узагальнення матеріалів великої кількості публікацій стосовно організації навчального процесу з використанням проектного методу, можна визначити наступні найбільш значущі для проектування предметно-просторового середовища особливості такого освітнього процесу:

— головна мета проектної методики навчання – сприяти розвитку творчого підходу учнів до вирішення завдань;

— у проектній діяльності поєднуються різні форми організації роботи на уроці і в позаурочний час: колективна (обговорення, формулювання проблеми, презентація і оцінка результатів); групова та індивідуальна (дослідження, отримання результатів). Оптимально створювати групу не більше 5 — 6 осіб. Кожна із цих груп працює над одним «проблемним питанням»;

— проектна діяльність включає також ігрову діяльність, особливо у молодшій школі;

— виконання деяких проектів можливо і доцільно під час інтегрованих уроків.

З точки зору освітнього процесу у молодших і середніх класах далеко відійти від прямокутної або квадратної кімнати немає можливості, оскільки при наявності класно-урочної системи певний напрямок, в основному, дається на дошку, яка є інструментом сприйняття. У старших класах перевага надається більш близькому і прямому контакту в обмеженому просторі.

У зарубіжній практиці будівництва альтернативних шкіл широко використовуються складні за планувальним рішенням будівлі, які

формується за допомогою прямих і криволінійних структур і дають можливість ускладнити і форми класів. У таких проектах форма класів диктується їхнім призначенням і корегується ергономічними вимогами. Зрозуміло, що в таких альтернативних експериментальних школах, де взагалі відкидається класно-урочна система, функціональне зонування і геометрія простору вирішуються більш вільно (рис. 1).

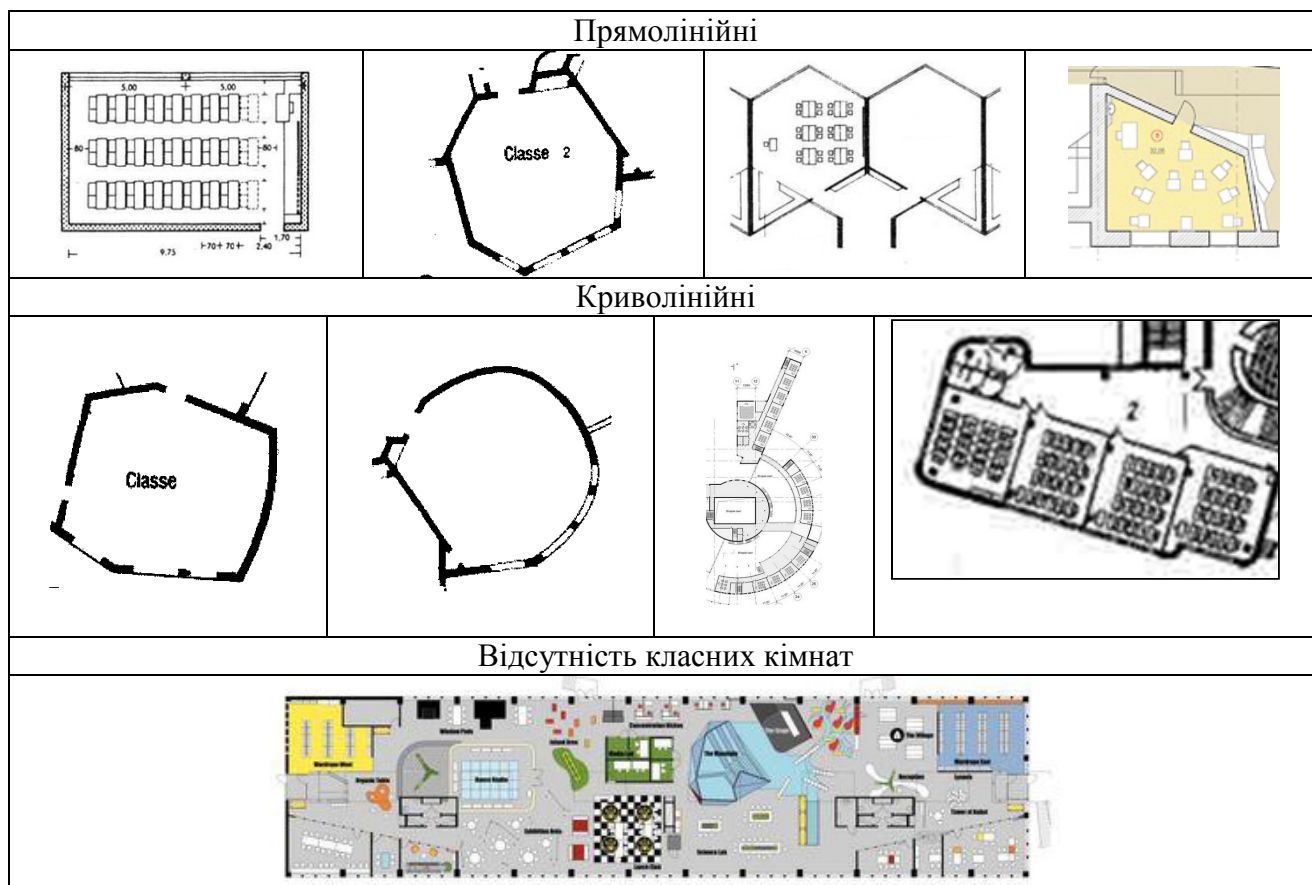

Рис.1 - Форми класних кімнат

При виборі форми класних кімнат слід враховувати також дані досліджень щодо впливу на сприйняття і відчуття дітей геометричної форми приміщень. У роботі [1;152-154] стверджується негативний вплив простих геометричних форм. Це стосується всіх типів шкільних будівель, незалежно від їхнього напрямку і методів навчання. Найбільш доцільною формою кабінету у випадку компактної будівлі є кубічна зі скругленими кутами і півциліндричною стелею, або прямокутна у пропорціях золотого перетину. Виключно криволінійна форма класу діє надто розслаблююче і не відповідає принципу «навчання в діяльності».

У середніх і старших класах враховуючи особливості проектного методу, слід передбачити можливість трансформування приміщення за рахунок легких, мобільних одномісних навчальних меблів, які можуть бути швидко і легко скомбіновані в різні функціональні конфігурації в залежності від застосованої форми навчального і проектного процесу. У молодших класах слід передбачити зміну форм навчання за рахунок відповідної форми самого приміщення, або використання рухомих перегородок, оскільки трансформування навчального простору за допомогою меблів для такого віку надто складно. Для молодшого віку найбільш органічною формою творчої діяльності є гра, у тому числі рухомі її форми, тому, як не дивно, але навчальні приміщення для наймолодших школярів мають займати більшу площу, ніж для найстарших (за виключенням лабораторій і майстерень) для забезпечення свободи пересування. Різні частини такого приміщення, призначені для різних видів діяльності можуть мати особливості геометричної форми і колірної оформлення

Особливості проектної методики впливають на колірне оформлення навчальних приміщень. Розподіл кольорів обумовлюється функціями приміщень; взаємодією кольору і геометричної форми та розмірів приміщень. У молодшій школі колірна гама має брати участь у функціональному зонуванні класу, виділяючи простір для різних видів роботи за рахунок фізіологічного та психологічного впливу кольорів. Найбільш неформальним колірним рішенням можуть відрізнятися зони для індивідуальної роботи. Таке середовище має надихати на творчий підхід до вирішення завдань в умовах відсутності підтримки групи і вплив кольору покликаний компенсувати процес спілкування.

В умовах середньої та старшої школи, коли навчальне середовище трансформується за рахунок меблів, розподіл кольорів у просторі класу має грати не тільки декоративну роль, але й нести інформаційно-утилітарне навантаження, допомагаючи школярам орієнтуватися в практичних можливостях інформаційно-практичного наповнення кабінету, враховуючи специфіку навчальної дисципліни, відображати асоціативні уявлення школярів

щодо цієї дисципліни.

Для досягнення цілісного емоційно-значущого образу освітнього середовища, рекомендується поєднання засобів виразності, враховуючи вікові особливості сприйняття – рекомендується застосувати підхід «зростання інтер'єру» – від яскравих кольорів, крупних форм і максимальної наочності у молодших класах до більш абстрактних композицій форми і кольору, що відображають асоціації з відповідними науками.

Завдання створення середовища, яке сприяє розвитку творчого мислення і стимулює творчу діяльність обумовлюють особливості формоутворення та кольорового рішення меблів та інформаційно-предметного наповнення, які мають відбивати емоційність та ігрову основу діяльності у шкільному віці.

Для втілення педагогічного принципу «Навчання в діяльності» інтер'єри мають бути неперевантаженими готовими деталями, це скоріше має бути організоване за законами краси тло, поле діяльності, в якому школярам буде цікаво проявляти результати своєї творчості.

Рекомендовано поєднання в оздобленні інтер'єрів новітніх технологічних та традиційних матеріалів, що також сприяє підвищенню емоційності середовища і таким чином зацікавленості школярів пізнавальним процесом.

Висновки. З особливостей проектного методу впливають рекомендації щодо формування предметно-просторового середовища навчального закладу, особливості об'ємно-планувальної структури, колірної вирішення приміщень, інформаційно-предметного середовища. Для створення освітнього середовища, яке б спонукало до творчості, сприяло збільшенню цікавості рекомендується застосувати підхід «зростання інтер'єру» – від яскравих кольорів, крупних форм і максимальної наочності у молодших класах до більш абстрактних композицій форми і кольору, що відображають асоціації з відповідними науками.

Перспективи подальшого дослідження пов'язані з вивченням можливостей застосування стильових напрямків для створення емоційно-значущого інтер'єру навчального закладу з використанням нетрадиційних

методів навчання.

Література

1. *Бурдина Н. А.* Аспекты психического воздействия геометрии формы пространства интерьера на жизнедеятельность человека. дис. канд. арх. – М.: РГБ, 2005
2. *Доронина Т.В.* Возрастные особенности восприятия пространственно-предметного компонента образовательной среды. Электронный журнал «Психологическая наука и образование» 2012, №1 www.psyedu.ru
3. *Ернст Т.К.* Принципи формування архітектурного середовища дитячих освітньо-виховних закладів [Текст] : Автореф. дис... канд. архітектури: 18.00.01 / Ернст Тетяна Каземирівна ; Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури. - К., 2007. - 21 с.
4. *Сазонов К.О., Косенко Д.Ю.* Відповідність форми та кольору в дизайні інтер'єру. / Вісник КНУТД, №5 (т.3)

Аннотация

Новик А.В. Формирование дизайна интерьеров учебного заведения с проектным методом обучения. Охарактеризованы особенности взаимодействия интерьерного среды и учебно-воспитательного процесса в школе с проектным методом обучения, выделены особенности объемно-планировочной структуры, функциональной организации, цветового решения школьных помещений, которые рекомендуется применять в дизайне интерьера школы.

Ключевые слова: образовательный процесс, образовательная среда, метод проектов, дизайн интерьеров.

Abstract

Novik A. Formation of the interior design of the school with the project method of teaching. The features of the interior environment and the interaction of the educational process in the school with the project method of teaching, highlighted particularly space-planning structure, functional organization, the color scheme of school premises, it is recommended to use in interior design school.

Keywords: educational process, educational environment, project method, interior design.